

Interviurile din paginile următoare aduc în discuție patru cuvinte cheie în abordarea unui proiect de diplomă – coerența, responsabilitatea, complexitatea și inovarea. Răspunsurile, oferite de profesori membri ai conducerii UAUIM și/sau președinți de comisii de diplomă, subliniază diversitatea modurilor în care studenții ar putea înțelege și urmări, în manieră proprie, aceste criterii.

**diploma în patru
cuvinte cheie.
interviuri.**

prof. dr. arh. **Niculae GRAMA**

Președinte în comisiile de diplomă

Ce reprezintă diploma din punctul de vedere al parcursului studentului de-a lungul facultății?

Diploma reprezintă răspunsul conceptual, personal, unic și demonstrativ al fiecăruia, referitor la subiectul ales, utilizând cunoștințele, capacitățile, abilitățile dobândite sau completate în anii de studiu, de la sit la obiect, ajungând până la detaliile de execuție, rezultatul reflectând și parcursul.

Elaborarea proiectului de diplomă este de fapt un proces prin care problematicile abordate sunt aprofundate gradual. Cum poate fi păstrată coerența demersului în procesul de elaborare a diplomei, de la începutul studiului până la susținere?

În opinia mea, coerența demersului este asigurată de utilizarea unui sistem dobândit ce cuprinde: analiza urbană, a contextului, stilistică, etc... urmate de concluzii, (eventual evidențierea funcțiilor potrivite sitului), realizarea unui concept în acord cu tema (evident cu funcțiile ce aceasta le implică), propunerea unui volum în context, corelat cu configurări spațiale interioare, urmând parcursul unor etape împământenite și bine-venite în „școală” și anume studiul de fundamentare, prediploma și finalul. Acest parcurs asigură continuitatea și coerența da capo al fine (nu cu valențele din muzică). Nu mai puțin importantă este și prezentarea/analizarea în vederea susținerii a unor exemple de arhitectură realizate în lume sau în țară.

Modul în care există, pe întreg parcursul elaborării, coerența ține în primul rând de cum sunt stabilite prioritățile de la bun început și apoi de capacitatea sau mai degrabă abilitatea de a realiza concesiile, păstrând ordinea priorităților (de fapt, pentru a nu altera conceptul).

Proiectul de diplomă presupune demonstrarea unui anumit grad de maturitate și conștientizarea unor responsabilități profesionale diverse. Ce responsabilități ar trebui să își asume studentul în cadrul proiectului de diplomă?

Cred că prima responsabilitate rezultă ca urmare a analizei – identificarea funcțiilor pe care le acceptă situl. Dacă acestea sunt impuse din afară, analiza conduce către o comparație și punere în balanță a ce e rău și ce e bine. În baza analizei se stabilesc funcțiunile potrivite și se formulează un punct de vedere.

Apoi important este modul de abordare conceptual, cu asumarea propunerii argumentată și corelată cu contextul. (El, arhitectul, stabilește conceptul, nicio altă profesie complementară nu va putea face asta.) Așa cred că se asigură, în proiectul de diplomă, responsabilitățile, față de modul vechi de abordare funcționalist al „școlii” de până în anii 2000. Această „glisare” s-a datorat mai cu seamă participării (începute acum 20 de ani și mai bine) a numeroși arhitecți străini recunoscuți, profesori sau practicieni, la sesiunile de diplome, dar și participării multor cadre didactice la burse în diverse facultăți de arhitectură din Europa; suma acestora este astăzi caracteristica „conversiei” (perfectibilă în continuare). În ultimii 20 de ani școala, ca mod de abordare, se transformă, din punctul meu de vedere, trecând de la un mod intuitiv, spre un mod sistemic și, împreună cu abordarea mai înainte amintită și anume cea conceptuală, această abordare înlesnește, într-un parcurs de 6 ani, înțelegerea și asumarea responsabilităților din profesie și implicit la diplomă.

A treia responsabilitate este aplicarea unei discipline în prezentare pe care ar fi trebuit să o dobândească pe parcursul anilor de facultate. Fostul nostru profesor Zoltan Takacs urmărea cu foarte multă atenție acuratețea desenului spunând că de fiecare dată desenul foarte curat se reflectă și în arhitectură.

A patra responsabilitate este partea cea mai anostă a unui proiect, dar face parte din profesia noastră – jumătate din ceea ce înseamnă un proiect stă în zona de detalii și atunci e foarte important să stăpânești principiile și să le aplici responsabil.

O cerință esențială în abordarea unui proiect de diplomă este reprezentată de atingerea unui anumit grad de complexitate, a unei anumite profunzimi a studiului, dar deseori studenților le este neclar ce înseamnă acest lucru. Prin urmare, ce ar putea presupune atingerea complexității în proiectul de diplomă?

Cu riscul evident al redundanței, indiferent de subiectul ales, în opinia mea trebuie să existe aceeași abordare (aplicând așa numitul „sistem”) și anume încadrare în urbanism cu posibile amendări, analize ale contextului urmate de concluzii, realizarea unui concept, apoi propunerea unui volum în context, rezolvări funcționale, controlul spațiilor interioare și în final detalii de arhitectură.

Într-un fel problema complexității nu îi revine numai studentului. Proiectul de diplomă trebuie cumva dirijat și aici găsim sensul îndrumătorului, în a-l ajuta pe student să nu ajungă în limite (subiectul ales să nu aibă o întindere prea mare sau prea mică).

Un cuvânt cheie în societatea actuală, în orice sector de activitate, este inovarea. De altfel, problema inovării este deseori adusă în discuție de invitații în comisiile de diplomă. Ca abordare, în cadrul definit de proiectul de diplomă, în ce ar putea consta inovarea?

La diplomă, inovarea poate să se regăsească la nivelul fiecărui element în parte, atât la scară micro, cât și macro. La nivel micro se poate regăsi: la nivel conceptual, în componentele sustenabilității, în relația dintre funcțiuni, în configurările spațiale (inclusiv cele interioare), la nivel stilistic, în utilizarea materialelor sau chiar în clasificarea și aplicarea anumitor principii. La nivel macro vorbim de abordarea întregului, posibil de relevat și în comparație cu diverse exemple valoroase de arhitectură care pot conduce studentul pe un drum deschis.

În final ați dori să transmiteți un sfat studenților care urmează să își înceapă proiectele de diplomă sau doriți să adăugați ceva celor discutate?

Sfatul meu este ca începerea proiectului de diplomă să fie condiționată de evaluarea propriilor cunoștințe și completarea tuturor zonelor neacoperite din parcursul curricular. De abia după aceea, împlinit fiind, ar trebui făcut pasul către exercițiul final, reprezentativ.